

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра фінансів та банківської справи

ЗМІНИ ДО РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ

навчальної дисципліни: **«Основи фінансів»**

освітня програма: **«Фінанси, банківська справа та страхування»**

спеціальність: **072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»**

галузь знань: **07 Управління та адміністрування**

ступінь вищої освіти: **Бакалавр**

на 2023 –2024 навчальний рік

Зміни до робочої програми обговорені та схвалені на засіданні кафедри
«29» серпня 2023р.

протокол №
Завідувач кафедри

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Полтава 2023

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Основи фінансів»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	Пререквізити: «Економічна теорія, мікро- і макроекономіка», «Вступ до фаху» Постреквізити: «Фінанси домогосподарств», «Цифрові фінанси», «Фінансова статистика», «Публічні фінанси», «Податки та соціальне забезпечення», «Міжнародні фінанси»	
Мова викладання	українська	
Статус дисципліни: обов'язкова для ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» ступеня бакалавра		
Курс/семестр вивчення	1 курс / 1 семестр	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	6 кредитів / 4 модулі	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: 180 год. – загальна кількість: 1 семестр – 180 год.		
- лекції: 1 семестр - 32 год.		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 1 семестр - 40 год.		
- самостійна робота: 1 семестр - 108 год.		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): 1 семестр - екзамен.		

Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Основи фінансів» є формування у студентів базових знань з теорії фінансів, засвоєнні закономірностей їх функціонування на макро- і мікрорівнях як теоретичної основи прийняття обґрунтованих рішень щодо акумуляції та використання фінансових ресурсів.

Завдання навчальної дисципліни «Основи фінансів» полягає у тому, щоб надати студентам знання щодо сутності й ролі фінансів у ринковій економіці, закономірностей їх еволюційного розвитку, теоретичних основ публічних фінансів, фінансів суб'єктів господарювання та домогосподарств, засад функціонування фінансових систем, формуванні у студентів відповідних методичних й практичних навичок, що є адекватними сучасним умовам розвитку економіки.

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра фінансів та банківської справи

ЗМІНИ ДО РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ

навчальної дисципліни: **«Основи фінансів»**

освітня програма: **«Фінанси, банківська справа та страхування»**

спеціальність: **072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»**

галузь знань: **07 Управління та адміністрування**

ступінь вищої освіти: **Бакалавр**

i

на 2023 –2024 навчальний рік

Зміни до робочої програми обговорені та
схвалені на засіданні кафедри
«__» _____ 20__р.
протокол №__
Завідувач кафедри

_____
(підпис)

_____
(ініціали, прізвище)

Полтава 2023

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Основи фінансів»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити:</i> «Економічна теорія, мікро- і макроекономіка», «Вступ до фаху» <i>Постреквізити:</i> «Фінанси домогосподарств», «Цифрові фінанси», «Фінансова статистика», «Публічні фінанси», «Податки та соціальне забезпечення», «Міжнародні фінанси»	
Мова викладання	українська	
Статус дисципліни: обов'язкова для ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» ступеня бакалавра		
Курс/семестр вивчення	1 курс / 1 семестр	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	6 кредитів / 4 модулі	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: 180 год. – загальна кількість: 1 семестр – 180 год.		
- лекції: 1 семестр - 32 год.		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 1 семестр - 40 год.		
- самостійна робота: 1 семестр - 108 год.		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): 1 семестр - екзамен.		

Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Основи фінансів» є формування у студентів базових знань з теорії фінансів, засвоєнні закономірностей їх функціонування на макро- і мікрорівнях як теоретичної основи прийняття обґрунтованих рішень щодо акумуляції та використання фінансових ресурсів.

Завдання навчальної дисципліни «Основи фінансів» полягає у тому, щоб надати студентам знання щодо сутності й ролі фінансів у ринковій економіці, закономірностей їх еволюційного розвитку, теоретичних основ публічних фінансів, фінансів суб'єктів господарювання та домогосподарств, засад функціонування фінансових систем, формуванні у студентів відповідних методичних й практичних навичок, що є адекватними сучасним умовам розвитку економіки.

Таблиця 2. Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна «Основи фінансів», програмні результати навчання

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
Загальні компетентності		<p>ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.</p> <p>ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.</p> <p>ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.</p> <p>ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.</p> <p>ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.</p>
1	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	
2	ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	
3	ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.	
4	ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.	
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності		
1	СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.	
2.	СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.	
3.	СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері фінансів, банківської справи та страхування.	

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Таблиця 5. Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни «Основи фінансів у 1 семестрі»:

Види робіт	Максимальна кількість балів
<p>Модуль 1 (теми 1-3): Відвідування занять (0,03x3=0,1 бал); виконання практичних завдань (2,5 x 3 = 7,5 балів); тестування (0,8 x 3 = 2,4 бали); поточна модульна робота (5 балів)</p>	15
<p>Модуль 2 (теми 4-6): Відвідування занять (0,03x3=0,1 бал); виконання практичних завдань (2,5 x 3 = 7,5 балів); тестування (0,8 x 3 = 2,4 бали); поточна модульна робота (5 балів)</p>	15

Продовження таблиці 5

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 3 (теми 7-9): Відвідування занять (0,03x3=0,1 бал); виконання практичних завдань (2,5 x 3 = 7,5 балів); тестування (0,8 x 3 = 2,4 бали); поточна модульна робота (5 балів)	15
Модуль 4 (теми 10-12): Відвідування занять (0,03x3=0,1 бал); виконання практичних завдань (2,5 x 3 = 7,5 балів); тестування (0,8 x 3 = 2,4 бали); поточна модульна робота (5 балів)	15
<i>Усього поточне оцінювання</i>	<i>60</i>
Екзамен	40
Разом	100

Таблиця 8. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни «Основи фінансів»

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Проходження освітнього курсу за умови отримання сертифіката: 1.1 - на освітній платформі Prometheus (https://prometheus.org.ua/): «Основи фінансів та інвестицій» - до тем 1 та 7; «Публічні закупівлі: від теорії до практики» - до теми 4; «Складання прогнозу місцевого бюджету: теорія і практичні аспекти» - до тем 5 чи 6; «Фінанси для нефінансистів» - до тем 8 чи 9; «Особисті фінанси та інвестиції для початківців», «Особистий та сімейний бюджет» - до теми 12. 1.2 - на освітній платформі «Дія. Освіта» (https://osvita.diia.gov.ua/): «Фінансова грамотність для підприємців» - до тем 10 чи 11; «Дружні цифрові фінанси. Фінанси для початківців» - до теми 12; «Фінансовий сенсей. Як управляти своїм бюджетом» - до теми 12; 1.2 - на освітній платформі Coursera (https://www.coursera.org/): «Фінансові ринки» - до теми 7; «Фінанси для нефінансових спеціалістів» - до тем 10 чи 11 навчальної дисципліни.	10
2. Науково-дослідна	1. Участь у наукових гуртках 2. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10 20

Примітка. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Інформаційні джерела

Основні джерела:

1. Конституція України [Електронний ресурс]: Закон України від 28.06.1996 р. №254к/96-ВР зі змінами та доповненнями: станом на 01.09.2023. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>. – Назва з екрана.

2. Бюджетний Кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 08.07.2010 р. №2456-VI зі змінами та доповненнями: станом на 29.08.2023 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>. – Назва з екрана.

3. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV зі змінами та доповненнями: станом на 13.12.2022 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>. – Назва з екрана.

4. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI зі змінами та доповненнями: станом на 28.07.2023 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>. – Назва з екрана.

5. Про інвестиційну діяльність [Електронний ресурс]: Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII зі змінами та доповненнями: станом на 30.08.2023р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>. – Назва з екрана.

6. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування [Електронний ресурс]: Закон України від 23.09.1999 р. № 1105-XIV зі змінами та доповненнями: станом на 13.07.2023 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>. – Назва з екрана.

7. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття [Електронний ресурс]: Закон України від 02.03.2000 р. № 1533-III зі змінами та доповненнями: станом на 13.12.2022 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#Text>. – Назва з екрана.

8. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування [Електронний ресурс]: Закон України від 09.07.2003 р. № 1058-IV зі змінами та доповненнями: станом на 29.06.2023. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>. – Назва з екрана.

9. Про місцеве самоврядування в Україні [Електронний ресурс]: Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР зі змінами та доповненнями: станом на

30.05.2023. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>. – Назва з екрана.

10. Про страхування [Електронний ресурс]: Закон України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР зі змінами та доповненнями: станом на 11.04.2023. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text>. – Назва з екрана.

11. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]: Закон України від 12.07.2001 р. № 2664-III зі змінами та доповненнями: станом на 27.07.2022 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>. – Назва з екрана.

12. Про Державний бюджет України на (поточний) рік: Закон України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/>. – Назва з екрана.

13. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки [Електронний ресурс]: Закон України від 23.02.2006р. № 3480-IV зі змінами та доповненнями: станом на 13.07.2023р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>. – Назва з екрана.

14. Про Національний банк України [Електронний ресурс]: Закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIU зі змінами та доповненнями: станом на 10.06.2023 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/679-14>. – Назва з екрана.

15. Про національну безпеку України [Електронний ресурс]: Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII зі змінами та доповненнями: станом на 24.02.2023 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>. – Назва з екрана.

16. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства [Електронний ресурс]: затв. наказом Мінекономіки України від 19 січ. 2006 р. №14 зі змінами та доповненнями у редакції від 26.10.2010, підстава - v1361665-10 / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0014665-06#Text>. – Назва з екрана.

17. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України [Електронний ресурс]: затв. наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 р. № 1277 / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>. – Назва з екрана.

18. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]: Закон України від 12.09.2019р. №79-IX зі змінами та доповненнями: станом на 28.04.2020р. / Законодавство України: [веб-сайт

Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/79-20#Text>. – Назва з екрана.

19. Про структуру валютного ринку України, умови та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими металами на валютному ринку України [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 02.01.2019 № 1 зі змінами та доповненнями: у ред. постанови Правління НБУ від 17.08.2023, підстава - v0016500-20. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001500-19>. – Назва з екрана..

20. Гасій О.В., Прасолова С.П. Основи фінансів: дистанційний курс [Електронний ресурс] /О.В. Гасій, С.П.Прасолова – Полтава: ПУЕТ, 2023. – Режим доступу: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=3742>.

21. Фінанси: підручн. / О.Я. Стойко, Д.І. Дема; за ред. О.Я. Стойка. – К.: Алерта, 2017. – 406 с.

22. Фінанси: навч. посібник в 2-х частинах / [Баранова В. Г., Хомутенко В. П. та ін.] за заг. ред. Баранової В. Г. Одеса: Атлант, 2015. – ч.1. - 344с.

23. Фінанси: Навчальний посібник в 2-х частинах/ [Баранова В.Г., Волохова І.С., Хомутенко В.П. та ін.] за заг. ред. Баранової В.Г. – Одеса: Атлант, 2015. ч.2. – 309 с.

24. Фінанси: навч. посібник / І.С. Волохова, Н.А. Ширкіна, О.Г. Волкова. - Харків: ТОВ «Пром-Арт, 2018. — 263 с.

Додаткові джерела:

25. Борисова І. С., Краснікова О.М. Фінанси: Навчально-методичний посібник / І.С. Борисова, О.М. Краснікова. - Полтава: Полтавська державна аграрна академія, 2020. - 254 с.

26. Варналий З. С. Бюджетний процес в Україні : стан та проблеми інституційного забезпечення: [монографія] / З. С. Варналій, Т. В. Бугай, С. В. Онищенко. – Полтава : ПолтНТУ, 2014. – 271 с.

27. Воробйов Ю.М., Ворошило В.В. Фінанси домашніх господарств у фінансовій системі держави: монографія./ Ю.М. Воробйов, В.В. Ворошило. - Сімферополь: ВД «Аріал», 2013. - 232 с.

28. Грушко В. І. Національні фінанси: підручник / В. І. Грушко, О. С. Наконечна, О. Г. Чумаченко. - Київ: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2017. - 660 с.

29. Замкова Н. Л., Гнидюк І.В., Романовська Ю.А. Державні фінанси: навч. посібник. Вінниця: Вид.-ред. від. ВТЕІ КНТЕУ, 2015. 463 с.

30. Податкова система: Навчальний посібник / [Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 402 с. Фінанси: підручник / за ред. С. І. Юрія, В.М. Федосова. 2-е вид., перероб. і доп. - Київ: Знання, 2012. - 687 с.

31. **Прасолова С.П.** Вплив процентної політики Національного банку на стан грошово-кредитної безпеки України та її економічне зростання / С.П. Прасолова // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія

«Економічні науки». – 2018. - №1(86). – С. 115 – 122.

32. **Прасолова С. П.** Інститути міжнародного страхового ринку: навчальний посібник+навчальний тренінг / С. П. Прасолова, В.В. Карцева. – Київ:, «SBA-Print», 2020. – 568 с.

33. **Prasolova Svitlana, Yarish Olena.** Comparative assessment of the basic factors of financial and economic restoration of global competitiveness of Ukraine in the post-war period (Порівняльна оцінка базових факторів фінансово-економічного відновлення глобальної конкурентоспроможності України у повоєнний період) // Economy and Market Communication Review. - God./Vol. XIII - Br./No. I - Jun/June 2023 – P. 164 – 180.< <https://emc-review.com/sites/default/files/EMC-XIII-broj-1.pdf> >

34. Фінанси інституційних секторів економіки України : монографія I [Т. І. Єфименко та ін.]; за ред. Т. І. Єфименко, М. М. Єрмошенка. Київ : ДННУ «Анад. Фінанс. Упр.», 2014. 582 с.

35. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / Т. С. Смовженко, А. Я. Кузнецова, О. Д. Вовчак та інші – К., ДВНЗ «Університет банківської справи» 2019. – 272 с.

36. Фінансовий ринок: Навч. посібник за заг. ред. Арутюнян С.С. / С.В. Арутюнян, Л.В. Добриніна та інші. – К.: Гуляєва В.М., 2018. – 484с.

37. Фінансова система та її роль у забезпеченні розвитку економіки України : монографія / [В.В. Карцева, О.В. Тимошенко, **С.П. Прасолова** та інші] ; за заг. ред. В. В. Карцевої. – Полтава : ПУЕТ, 2019. – 254 с.

38. Юхименко П. І., Федосов В. М., Лазебник Л. Л. та ін. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 576 с.

Інформаційні ресурси Інтернету:

1. Законодавство України; Офіційний сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>

2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>

4. Офіційний сайт Національного банку України. Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>

5. Офіційний сайт Світового банку. Режим доступу: <http://www.worldbank.org>